

ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Щебировк М. П.

Науковий керівник – доц. Павх С. П.

МОДУЛЬ «ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ВИРОБІВ В'ЯЗАНИХ ГАЧКОМ» ЯК СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ «ТЕХНОЛОГІЇ»

Запровадження у виробництво нової техніки й технологій, становлення й розвиток ринкових відносин і нових форм господарювання, зростання обсягу знань про перетворення матеріалів, енергії та інформації в інтересах людини, про загальні принципи цих перетворень вимагають підвищення рівня технологічної культури підрастаючого покоління. На даний час технологічна освіта учнів має бути зорієнтована на вивчення нових виробничих процесів, осучаснення виробничих стосунків, до яких включаються інформаційно-комунікаційні та інші сучасні засоби виробництва [4].

У зв'язку з цим технологічна освіта старшокласників покликана забезпечити ґрунтовне оволодіння ними знань про закономірності проектної, техніко-технологічної та побутової діяльності, спираючись на знання з основ наук на рівні загальнонавчальних закономірностей;

- всебічне ознайомлення з професією, що відповідає індивідуальним можливостям учня;
- формування здатності мобілізувати свої потенційні творчі можливості в різних видах діяльності.

Тому актуальним є побудова такої моделі навчально-виховного процесу, де першочерговим буде навчання старшокласників адекватно оцінювати нові обставини та самостійно формувати стратегію подолання викликів часу, які можуть виникати. Найбільший потенціал для подолання даної проблеми серед навчальних предметів має трудове навчання (технології), оскільки успішне розв'язання вищезгаданого завдання можливе за умов активної практичної діяльності учнів, коли їм передається ініціатива у досягненні навчальних цілей [4].

Трудове навчання завжди було орієнтовано на практичну підготовку учнів, застосування знань на практиці, навчання учнів поводитись з різними засобами праці, що вирізняло даний предмет від інших тим, що учнів залучали до розв'язання практичних завдань, наближених до реального життя. Очевидною є потреба розвинути сильні сторони предмета, і відмовитись від тих, що не відповідають сучасним вимогам виробничої діяльності людини, акцентуючи увагу на формуванні в учнів таких умінь, які є незалежними від змісту, що постійно змінюється.

Враховуючи сучасні тенденції розвитку технологічної освіти не лише в межах вітчизняного, але й зарубіжного досвіду, програма відповідає таким завданням:

- індивідуальний розвиток особистості, розкриття її творчого потенціалу через реалізацію особистісно-орієнтованої програми навчання;

- розвиток у старшокласників критичного мислення як засобу саморозвитку, пошуку і застосування знань на практиці, які є спільними для будь-яких видів виробничої діяльності людини;

- оволодіння вміннями практичного використання нових інформаційно-комунікаційних технологій;

- формування системи компетентностей про перетворюючу діяльність людини як основи для навчання впродовж життя;

- розширення та систематизація знань про технології і технологічну діяльність як основний засіб перетворювальної діяльності людини;

- виховання свідомої та активної життєвої позиції, готовності до співпраці в групі, відповідальності, вміння обґрунтовано відстоювати власну позицію, що є передумовою підготовки майбутнього громадянина до життя в демократичному суспільстві.

Навчальна програма "Технології" (академічний рівень) та навчальна програма "Технології" (рівень стандарту) мають модульну структуру і складаються з двох частин - інваріантної та варіативної.

Реалізація змісту варіативної частини програми, так само як і інваріантної, відбувається за проектною технологією, тобто за активної та інтерактивної діяльності учнів, з використанням і вдосконаленням того комплексу прийомів, які закладено у базовий модуль програми. Така структура дозволяє залучати учнів до використання проектної технології у різних галузях виробництва та сферах життєдіяльності, у будь-якому виді технологічної діяльності, бізнесу і обслуговування. Під час виконання старшокласниками творчих проектів основна увага вчителя має бути зосереджена на формуванні в учнів умінь творчого та критичного мислення, умінні працювати з різними інформаційними джерелами, інтернет-технологіями, здійснювати дослідницьку роботу під час виконання відповідного проекту, проводити невеликі за обсягом маркетингові розвідки. Основний акцент ставиться на формування у старшокласників умінь не стільки засвоювати і відтворювати інформацію, як умінь більш високого рівня, які можуть діяти за будь-якого змісту, а саме: умінь здійснювати аналіз і синтез інформації, яка стосується певної проблеми, знаходити та вибирати необхідні ресурси для проекту, свідомо планувати власну діяльність для досягнення поставлених завдань, оцінювати об'єкти та результати власної роботи.

Варіативні модулі обирають з урахуванням побажань учнів, матеріально-технічної бази шкільних навчальних майстерень, регіональних і національних особливостей виробничого середовища, фахової підготовленості вчителя. Це дає можливість учням, незалежно від профілю їх навчання, оволодіти практичними технологіями, які викликають зацікавленість.

Так як тема нашої дипломної роботи стосується навчання учнів технології виготовлення та оздоблення виробів гачком, зупинимось на характеристиці варіативного модуля «Технологія виготовлення виробів в'язаних гачком» (тематичний план подано у табл. 1), яку розроблено відповідно до навчальної програми "Технології. 7-9 класи". Програма варіативного модуля «Технологія виготовлення виробів в'язаних гачком» розрахована на 16 годин.

Програмою модуля передбачено ознайомлення учнів з одним із найдавніших і найпоширеніших видів декоративно-ужиткового мистецтва - в'язанням гачком. Пройшовши через віки, в'язання-гачком дійшло до наших днів, отримало величезний розвиток і займає не останнє місце серед цілого ряду найулюбленіших занять рукодільниць. Багато красивих, корисних і необхідних у повсякденному житті речей можна виготовити, вмюючи в'язати. Клубок ниток і невеличкий інструмент - гачок - приховують у собі необмежені можливості [1,2]. Сьогодні в'язання гачком проходить новий виток популярності, адже це захоплююче та нескладне заняття дає змогу за порівняно короткий час виготовляти красиві та унікальні речі, а навчитися в'язати гачком нескладно. Крім того, ручна робота надзвичайно високо цінується у всьому світі. Під час занять учні набувають певних трудових умінь, вчать осмислювати свою роботу, працюючи індивідуально. Водночас це сприяє розвитку художнього смаку, вчить оцінювати художні якості речей, прищеплює любов до народних ремесел.

Таблиця 1.

Орієнтовний тематичний план

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1	Загальні відомості про технологію в'язання гачком	2
2	Проектування та виготовлення виробу технікою в'язання гачком	12
3	Презентація та оцінка результатів проектної діяльності	2
	Всього	16

Теоретичне навчання охоплює навчальний матеріал, який розкриває такі аспекти як:

- Загальні відомості про технологію в'язання гачком.
- Короткі історичні відомості про виникнення та розвиток в'язання гачком.
- Місце та роль в'язання гачком у сучасному декоративно-ужитковому мистецтві.
- Інструменти та пристосування для в'язання гачком. Матеріали для в'язання гачком, їх властивості.
- Види візерунків в'язання коротким гачком (щільні, ажурні та філейні візерунки, ірландське (гіпюр) та брюгське мереживо, перуанське та хутрове в'язання тощо).
- Особливості в'язання довгим гачком (туніське в'язання).
- В'язання на вилиці.

- Способи виконання в'язаного полотна коротким гачком (по спіралі, по колу, по колу з поворотом, пряме в'язання, в'язання мотивами з відривом та без відриву нитки).

- Елементи в'язання гачком та їх умовні позначення. Схематичне зображення візерунків для в'язання гачком. Можливості складання схем для в'язання гачком з використанням сучасних електронних програм.

- Читання схем і в'язання по них.

- Можливості розрахунку параметрів в'язання та кольорового сполучення ниток за допомогою сучасних електронних програм.

- Правила безпечної роботи та санітарно-гігієнічні вимоги.

Проектування та виготовлення виробу технікою в'язання гачком

1) Постановка проблеми. Визначення завдань для виконання проекту. Робота з інформаційними джерелами. Створення банку ідей. Аналіз та систематизація інформації.

2) Розроблення ескізного малюнка виробу.

3) Підбір (або створення за допомогою електронної програми) схеми візерунка та способу виконання в'язаного полотна (за вибором).

4) Технологічна послідовність виготовлення виробу:

- виготовлення креслення викрійки виробу (в разі необхідності);

- добір ниток для в'язання виробу;

- виконання контрольного зразка, розрахунок щільності в'язання, кількості петель і необхідної кількості ниток;

- виготовлення деталей виробу;

- відпарювання (волого-теплова обробка) окремих деталей виробу;

- з'єднання деталей виробу ;

- оздоблення виробу;

- остаточна обробка виробу;

- контроль якості виробу;

- догляд за виробом;

- економічне обґрунтування виробу;

- маркетингові дослідження;

- розроблення реклами.

5) Презентація та оцінка проектною діяльністю:

- компонування портфолію проекту;

- захист проекту.

Для закріплення теоретичних знань програмою передбачено виконання практичних робіт для виконання яких запропоновано орієнтовний перелік об'єктів праці на вибір учнів.

Орієнтовний перелік об'єктів праці: серветка, шалик, шапочка, шкарпетки, косметичка, іграшки, гаманець, прикраси, чохол для мобільного, чохол для окулярів, топ, скатертина (кругла, квадратна), прихватки чи підставки під гаряче, дитячий килимок, наволочка на диванну подушку, покривало, тощо.

Незаперечне значення у трудовому навчанні та вихованні учнів є забезпечення принципу наступності, сутність якого полягає у послідовному розширенні та поглибленні знань і практичних навичок – від загально трудових до професійно спрямованих. Зміст знань поступово ускладнюється і на кожному наступному етапі розкриває сутність технологічних процесів, функціональне призначення тих інструментів, якими вони користуються, виробничих відносин з людьми обраної сфери трудової діяльності, економічного аналізу кінцевого результату праці.

Особлива увага звертається на знання і точне дотримання учнями правил безпеки праці, виробничої санітарії і особистої гігієни, навчати їх не тільки безпечних прийомів роботи а й ознайомлювати із заходами попередження травматизму.

Учитель має постійно пам'ятати, що ефективність окремих занять і виконання програми у цілому забезпечується високим рівнем підготовки до кожного уроку, систематичною роботою з методичною літературою. Велике значення при цьому має постійний, систематичний контроль за виконанням учнями вимог, що ставляться до них [3].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Клименко О. Чарівний гачок/Клименко О.-Харків: Іскра, 1993.-93с.
2. Козик Н. П., Идеи для тех., кто в'яжет/Козик Н. П., Герасимова А. Д.-М: Хэлтон, 2000.-368с.
3. Терешкович Т. А. В'яжем спицами і крючком/Терешкович Т. А.-М.: Сталкер, 2002.-489с.
4. Технології 7-9 класи. Навчальна програма. Варіативні модулі/[авт.. тексту А.І. Терещук (керівник проекту), Боринець Н. І., Сидоренко В. К., Дятленко С. М., Терещук Г. В., Ходзицька І. Ю.] – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2010-140с.

Шевчук О.

Науковий керівник – асист. Матвійків В. П.

**СТВОРЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ
ADOBE FLASH PROFESSIONAL**

Головним питанням сьогодення в системі нової освіти є опанування учнями вмінь і навичок саморозвитку особистості, що значною мірою досягається шляхом впровадження інноваційних технологій, організації процесу навчання. Водночас слід пам'ятати, що будь-яку педагогічну технологію необхідно розглядати як цілісну систему в єдності компонентів і взаємозв'язків. Тому із цілої низки найскладніших проблем, з якими стикається процес демократизації та реформування освіти, найсерйозніша зумовлена нестачею інформаційно-методичних видань і засобів навчання [3].

Нові форми розвитку вимагають нових правил і нових шляхів досягнення результатів. Така позиція вимагає від сучасної освіти реформаційних кроків щодо оновлення її змісту та застосування нових педагогічних підходів, впровадження інформаційних і комунікаційних технологій, що модернізують навчальний процес [1, 5, 6].

Використання засобів мультимедіа з метою повторення, узагальнення та систематизації знань не тільки допомагає створити конкретне, наочно-образне уявлення про предмет, явище чи подію, які вивчаються, але й доповнити відоме новими даними. Відбувається не лише процес пізнання, відтворення та уточнення вже відомого, але й поглиблення знань.

Мультимедіа-технології дозволяють інтенсифікувати навчально-виховний процес, стимулювати розвиток мислення та уяви учнів, збільшувати обсяг навчального матеріалу для творчого засвоєння і використання його учнями, формувати дослідницькі, пошукові уміння, уміння приймати оптимальні рішення, викликати зацікавленість та позитивне ставлення до навчання.

Однією з ключових дидактичних проблем, що стоять сьогодні перед педагогічною наукою, є не вирішені до кінця завдання створення та запровадження в системі професійно-технічної освіти таких технологій навчання, які забезпечили б інтенсивне оволодіння учнями міцними знаннями, уміннями і навичками та сприяли б якісному системному засвоєнню змісту навчання. Науковці і педагоги-практики на сучасному етапі розвитку педагогічної науки докладають чимало зусиль для вирішення цієї проблеми.

Перспективним шляхом удосконалення та оптимізації навчального процесу в училищі є використання мультимедійної системи. Мультимедіа, маючи особливий вплив на сфери навчання і виховання, дає змогу інтенсифікувати процес навчання, надати йому динамізму, гнучкості, посилити його прикладну спрямованість.

Важливою умовою активізації роботи під час повторення матеріалу є внесення в нього елементів нового [4, 5]. Ця загальнопедагогічна вимога має пряме відношення до використання мультимедійних засобів навчання. Важливість їх застосування саме й полягає в тому, що вони надають уроку специфічну новизну, яка за своїм змістом і формою викладання має можливість відтворити за короткий час значний за обсягом матеріал, а також подати його в незвичному аспекті, викликати в учнів нові образи, деталізувати нечітко сформовані уявлення, поглибити здобуті знання [6].

Мультимедіа-системи мають унікальну можливість надавати величезну кількість корисної і цікавої інформації в максимально зручній і доступній формі. Саме завдяки цьому вони знаходять все більш широке застосування в різних сферах діяльності: в науці, освіті, професійному навчанні тощо.

Мультимедійні засоби навчання є універсальними, оскільки можуть бути використаними на різних етапах уроку:

- під час мотивації як постановка проблеми перед вивченням нового матеріалу;